

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci navrhovatele: **L. K.**, zast. advokátkou Mgr. Barborou Kubinovou, se sídlem AK Milešovská 6, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 529/7, Praha 1, o návrhu na určení lhůty dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 5/2013,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á .**
- II. Navrhovatel **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Z předloženého spisu Krajského soudu v Brně Nejvyšší správní soud zjistil, že navrhovatel podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného dne 16. 8. 2012 u Městského soudu v Praze.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 18. 12. 2012, č. j. 5 A 145/2012 - 68, vyloučil žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 7. 2012 k samostatnému projednání, aby mohl věc následně postoupit dvěma různým místně příslušným krajským soudům (Krajskému soudu v Brně a Krajskému soudu v Ostravě), jejichž místní příslušnost se odvíjí od sídla správního orgánu rozhodujícího v prvním stupni. Následně pak usnesením ze dne 7. 1. 2013, č. j. 5 A 3/2013 - 31, žalobu ve věci, kde jako správní orgán prvního stupně rozhodovala Masarykova universita v Brně, postoupil Krajskému soudu v Brně.

Krajský soud v Brně obdržel postoupený soudní spis dne 25. 1. 2013, přípisem ze dne 8. 2. 2013 poučil navrhovatele a žalovaného o složení senátu; dne 21. 8. 2013 krajský soud obdržel doplnění žaloby, následně dne 8. 1. 2014 obdržel návrh na určení lhůty. O tomto návrhu rozhodoval Nejvyšší správní soud, přitom usnesením ze dne 28. 1. 2014, č. j. Aprk 4/2012 - 66, návrh zamítl jako nedůvodný, neboť v řízení před krajským soudem průtahy neshledal.

Dne 24. 4. 2014 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno prostřednictvím krajského soudu podání, které navrhovatel učinil dne 17. 4. 2014 u krajského soudu, v němž navrhovatel prostřednictvím právní zástupkyně opětovně podává návrh na určení lhůty ve věci výše uvedené.

K návrhu se předsedkyně senátu ve věci rozhodující vyjádřila s tím, že v současné době projednává žaloby, které napadly před žalobou navrhovatele, tj. v pořadí, v jakém soudu došly.

Konstatuje, že předmětné věci navrhovatele v současné době předchází celkem 63 nevyřízených věcí, z toho 11 věcí, které spadají do režimu přednostního vyřízení; poznamenává, že předpokládá vyřízení věci navrhovatele do konce 3. čtvrtletí letošního roku.

Ve svém návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu navrhovatel uvedl, že Krajský soud v Brně ve věci dosud nerozhodl, ačkoli k postoupení věci došlo již dne 25. 1. 2013. Tento soud má přitom k dispozici všechny potřebné důkazy a obě strany sporu souhlasily s rozhodnutím o věci samé bez jednání. Navrhovatel shrnul úkony, které ve věci učinil Městský soud v Praze a konstatoval, že jediné úkony, které Krajský soud v Brně od postoupení věci učinil, bylo zaslání poučení o složení senátu a to, že Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy přeposlal doplnění navrhovatelovy žalobní argumentace ze dne 20. 8. 2013, což však učinil až 18. 9. 2013, tedy po jednom měsíci po doručení.

Dle navrhovatele ode dne 25. 1. 2013 mohl Krajský soud v Brně ve věci rozhodnout, což se však dosud nestalo. Navrhovatel v návrhu fakticky uplatnil stejnou argumentaci jako v předchozím návrhu, opětovně poukázal na to, že jde o skutkově jednoduchou věc a veškeré důkazy má soud již k dispozici, nemusí přitom nařizovat jednání, jelikož s rozhodnutím věci samé bez jednání obě strany sporu souhlasily; za maximální lhůtu k rozhodnutí poté, kdy soud má věc po procesní stránce připravenou k rozhodnutí, je dle jeho názoru max. 10 dní. Uvedl, že při posuzování, zda je soud s provedením úkonu v prodlení, nelze přihlížet například k přetíženosti soudu či k tomu, že dané věci u příslušného soudu předchází řada nevyřízených věcí, které napadly dříve. Rychlost vyřízení věci je přitom pro navrhovatele dle jeho slov velmi důležitá, jelikož žalobou napadené správní rozhodnutí se týká uznání jeho zahraničního vysokoškolského vzdělání, jehož dosáhl po pětiletém studiu a bez něhož nemůže být zaměstnán v právním oboru, kvůli němuž studoval. Sám navrhovatel považuje svou věc za typově důležitější než například rozhodnutí o pracovněprávních sporech, které jsou obecně považovány za řízení se zvýšeným významem pro účastníky. Rychlé rozhodnutí sporu je pro něj důležité též v tom ohledu, že po dobu, po kterou nemůže profesně uplatňovat své nabyté znalosti, o ně přirozeným zapomináním postupně přichází.

V návrhu navrhovatel fakticky opakuje své námitky, které již uvedl v předchozím návrhu, včetně výhrad k vyjádření krajského soudu, které Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu, dle názoru navrhovatele bere v potaz; Nejvyšší správní soud proto v řízení o tomto návrhu nepovažuje za nutné jejich podrobnou rekapitulaci. Navrhovatel dále polemizuje s odůvodněním rozhodnutí, kterým Nejvyšší správní soud předchozí návrh zamítl a vyjadřuje s ním nesouhlas, resp. předkládá své výhrady k argumentaci soudu zde uplatněné. V tomto směru úvahy navrhovatele a jeho apel na soud, aby v odůvodnění rozhodnutí učinil alespoň úvahu, ze které by bylo možno dovodit, na základě jakých zásad rozhoduje, ale též jakou dobu je možno považovat za přiměřenou při skutkových okolnostech tohoto případu, jakož i jeho názory na rozhodovací činnost soudu, jsou ve vztahu k předmětu řízení zcela irelevantní a soud se proto jimi nebude in meritum zabývat.

Nejvyšší správní soud již nepovažuje za nutné opakovat svoji argumentaci stran významu a úlohy předloženého vyjádření krajského soudu k návrhu a odkazuje na podrobné odůvodnění, které je navrhovateli známo z předchozího rozhodnutí č. j. Aprk 4/2014 - 66, resp. Aprk 5/2014 - 94, obě ze dne 28. 1. 2014.

Předmětem řízení jsou tvrzené průtahy v řízení před Krajským soudem v Brně, a to od 25. 1. 2013 dosud.

Nejvyšší správní soud opětovně podaný návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu zhodnotil a dospěl k závěru, že není důvodný.

Jak již soud opakovaně několikrát ve své judikatuře konstatoval, při rozhodování o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu může příslušný soud stanovit lhůtu jen k provedení takového procesního úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány (tvrzeny) průtahy. Uvedený závěr vyplývá nejen z ustanovení § 174a odst. 2, věty druhé, zákona o soudech a soudcích (dle tohoto ustanovení je náležitostí návrhu na určení lhůty, bez jejíhož splnění nelze v řízení pokračovat, označení procesního úkonu, u něhož jsou namítány průtahy), dále z ustanovení § 174a odst. 8, věty první, tohoto zákona (příslušný soud může určit lhůtu k provedení úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány průtahy), ale zejména ze zásady nezávislosti soudů a soudců při projednávání a rozhodování sporů a jiných právních věcí, která nesmí být dotčena tím, že by příslušný soud posuzoval – v rozporu se smyslem (účelem) řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu – nejen otázku určení lhůty k provedení procesního úkonu, ale rovněž to, ve vztahu k jakému procesnímu úkonu nastaly v řízení průtahy.

Průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Soud se tak při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to zejména s ohledem na kritéria stanovená v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

Nicméně uvedená kritéria nic nemění na tom, že krajský soud je podle § 56 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), povinen zásadně projednávat a rozhodovat věci v pořadí, v jakém mu došly; to neplatí pouze tehdy, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. Soud dle § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. projednává a rozhoduje přednostně návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce, projednává a rozhoduje přednostně též žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon.

U kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, tj. významu předmětu řízení pro navrhovatele a složitosti věci, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato kritéria je třeba vnímat v souvislosti s pravidlem vyjádřeným v § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly, pokud nejsou dány závažné důvody pro přednostní projednání věci. Jinými slovy, sama skutečnost, že věc není složitá *eo ipso* ještě neznamená, že krajský soud ji musí upřednostnit a rozhodnout o ni mimo pořadí.

U řízení, která mají být zakončena meritorním rozhodnutím a která nespadají pod předností věci vymezené v § 56 odst. 3 s. ř. s., je totiž prvořadé hledisko pořadí, v jakém věci soudu došly, které odráží ústavní zásadu rovnosti, nikoli skutečnost, zda jde o věc složitou či méně složitou.

Při hodnocení návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu je třeba brát tedy v první řadě v potaz zákonný postup přikázaný krajskému soudu v ust. § 56 s. ř. s. jedná-li

se přitom o věc s přednostním vyřízením, je zcela bez významu, zda tato je či není složitější než věc, která tohoto režimu nepožívá a napadla dříve, neboť zde existuje legitimní důvod, takovou věc věcem dříve napadlým předřadit. Jak již zdejší soud několikrát uvedl, i v rámci těchto „prioritních“ věcí je nutno dodržet pořadí, v jakém soudu napadly.

Ohledně kritéria složitosti věci lze obecně konstatovat, že u více složitějších věcí (ať jde o složitost právních otázek, nutnost rozsáhle zjišťovat skutkový stav či procesní složitost spojenou s velkým počtem procesních návrhů) je nutno akceptovat jako přiměřenou delší dobu řízení, než je tomu u věcí jednoduchých. Složitost věci je však kritérium, které nelze měřit přesně a obtížně se i porovnává. V nynější věci sice lze konstatovat, že nejde ani o velmi složitou věc, ani o věc jednoduchou, a to zejména s ohledem na větší množství právních otázek, na což poukázal i navrhovatel. Z důvodu obtížnosti přesného postihu kritéria složitosti věci poměřuje zdejší soud toto kritérium přímo s délkou řízení před soudem, proti němuž návrh směřuje.

I o hodnocení významu předmětu řízení pro navrhovatele platí, že nejde o exaktně měřitelné kritérium. Jde sice o kritérium, které může obecně spadat pod zákonnou výjimku z pravidla projednávání a rozhodování věcí v pořadí, v jakém došly. Nelze však jednoznačně odstupňovat jednotlivé věci podle míry významu pro navrhovatele. Zdejší soud je přitom přesvědčen, že téměř každý žalobce vnímá důležitost předmětu svého řízení jako vysokou. Jisté vodítko poskytuje § 56 odst. 3 s. ř. s., který vymezuje přednostní věci, u nichž zákonodárce shledal typovou důležitost. Vycházet lze také např. z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, který za privilegovaná řízení z pohledu významu jejich předmětu pro účastníka řízení zpravidla označuje trestní věci, pokud je obviněný ve vazbě, věci týkající se péče o nezletilého, pracovněprávní spory zejména u práv zaměstnanců na mzdu či náhradu mzdy, věci osobního stavu, věci sociálního zabezpečení či věci týkající se odškodnění pro oběti dopravní nehody (viz Krnec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck. 2012. s. 716 a judikatura zde uvedená).

V nynější věci Nejvyšší správní nesouhlasí s náhledem stěžovatele, že význam jeho věci je srovnatelný či vyšší než je tomu u pracovněprávních sporů. V případě pracovněprávních sporů je to až soudní rozhodnutí, které je prvním aktem veřejné moci, který řeší danou otázku. Do doby jeho vydání jsou strany sporu v nejistotě ohledně uspořádání vztahů a není zřejmé, jak mají upravit své jednání. V nynější věci existuje závazné rozhodnutí žalovaného, které autoritativně řeší otázku, již se soudní řízení dotýká. Míra nejistoty je tak menší, což se projevuje i v hodnocení významu věci pro navrhovatele. Předmět řízení Nejvyšší správní soud tak ve vztahu ke stěžovateli vnímá jako důležitý, nicméně nedosahující privilegované důležitosti. Navrhovatelova věc tedy nepatří ani mezi věci vymezené v § 56 odst. 3 s. ř. s., které je třeba projednávat a rozhodovat přednostně.

Vzhledem k tomu, že význam předmětu řízení pro navrhovatele a složitosti věci nejsou exaktně samostatně měřitelná kritéria, poměřuje je zdejší soud přímo s délkou řízení u soudu, u něhož jsou namítány průtahy. Nejvyšší správní soud posoudil věc navrhovatele zcela v intencích uplatňovaných ve všech případech, ve kterých o návrzích dle § 174a zákona o soudech a soudcích rozhoduje, tedy s ohledem na konkrétní skutkový stav věci samé; vycházel přitom z faktu, že Krajský soud v Brně ve věci může reálně jednat až od okamžiku, kdy mu věc napadla, resp. kdy měl k dispozici spisový materiál, tj. ode dne 25. 1. 2013. V této souvislosti zdejší soud podotýká, že je nutno na každou individuální věc nahlížet mimo jiné např. i s přihlédnutím k celkové době, po kterou se účastník řízení bezvysledně domáhá přezkoumání rozhodnutí a vyřízení věci již od řízení před správními orgány – zejm. tehdy, je-li věc správními orgány, resp. soudy v jednotlivých stupních opakovaně rušena a vracena k novému

a novému projednání; v takovém případě nelze akceptovat argumenty soudu předchozím nápadem věcí, jejich pořadím, apod., je-li celková doba, po kterou není rozhodnuto, objektivně nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud při posuzování přiměřenosti lhůty neshledal, že by ve věci docházelo k průtahům. Jak již zdejší soud několikrát uvedl, jeho úkolem v řízení vedeném o návrhu dle § 174a zákona o soudech a soudcích zásadně není posuzovat a hodnotit zatíženost a výkonnost soudců krajského soudu a jeho personální či materiální vybavení, k uvedenému tedy zásadně nemůže přihlížet při svých úvahách o oprávněnosti či neoprávněnosti návrhu, tedy o tom, zda délka soudního řízení v jednotlivých věcech je ještě přiměřená, resp. zda soud je či není bezdůvodně ve věci nečinný. Stejnými úvahami je veden zdejší soud i v nyní posuzované věci navrhovatele.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2014

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu